

*Kanten hemdjes, geborduurd corsetlijfje en
onderbroeken uit de Belle-Epoque*

*« Licht geruis en Kant » Flonderd jaar lingerie (1880-1980)
in het kasteel van Louvignies*

Château de Louvignies

Open elke zondag in september en oktober van 12u tot 18u

Inkom : kasteel + park + tentoonstelling : 8 €

Inlichtingen: Florence de Moreau

Tel 0477/ 45 40 27

chateaudelouvignies@gmail.com

Château de Louvignies

Kamer van de markiezinnen : Zijden balkleed met kussentjes, in de rug geregen, opgewerkt met passementerie van gouddraad en glazen parels; ceremonie-onderkleed in batist met kanten stroken en tussenzetsels; zijden kousen met inlegwerk van tulle opgewerkt met vergulde parels; zijden corset met baleinen, achteraan geregen in satijn, gebroed met rozen.

Deze herfst ontvangt het kasteel van Louvignies u ter gelegenheid van zijn tentoonstelling met een licht, verleidend en interessant thema :

« *Licht geruis en Kant* »

Geschiedenis van de vrouw, via haar lingerie, vanaf de Belle-Epoque tot de jaren 1980 !

Honderd jaar lingeriegeschiedenis in de salons van het kasteel, een echte verjongingskuur !

Vanaf het Witte Salon tot de kamer der markiezinnen, ontdek de elegante tooien van de lichtekooien, de corsetten van gebrodeerde satijn, de ruisende onderkledjes, de met parels bezette zijden kousen. Bewonder de charleston danseressen met hun borstekleinende truitjes uit de gekke jaren 20. De jaren 70 laten de nauwsluitende kledij van Emmanuelle zien.

Château de Louvignies

1 rue de Villegas

7063 Louvignies

chateaudelouvignies@gmail.com

Open elke zondag in september en oktober van 12u tot 18u

Inkom : kasteel + park + tentoonstelling ; 8 €

Inlichtingen: Florence de Moreau - 0477 45 40 27

De Belle Époque , vedette van de tentoonstelling

Diner kledij en avondkledij zoals voorgesteld in La Mode Illustrée van 1883

Wist u dat...

Op het einde van de 19de eeuw was één van de basisprincipes van de kleding : voor welke gelegenheid, voor welk evenement moet men gekleed zijn ? De dames veranderden meerdere keren per dag van kledij; de dienstboden verlengden of verkortten de mouwen de hele dag door, vandaar de uitdrukking "dat is een ander paar mouwen"

Het balkkleed

Op het einde van de 19de eeuw, zeer gemaakt deftige periode, zorgt de preutsheid van de burgerij ervoor dat de kleren toegeknoopt werden tot aan de kin. Op bovenstaande afbeelding ziet men het tegengestelde: de avondkledij werd meer en meer gedecolleteerd en paradoxaal genoeg noemde men dit "gekleed". Om naar de opera te gaan, werd de diepe halsuitsnijding volstrekt noodzakelijk om het weigeren van toegang te vermijden.

En de onderkledij ???

Kamer der markiezinnen
Balkleed, sjaal aan beide zijden gebrodeerd met gorte chrysanten, waaier van struisvogelpluimen, damestasje bezet met parels, ruisende onderrokken ; dit alles herinnert aan de elegantie van de Belle-Epoque.

Wist u dat...

« Zich aankleden veel moeilijker was dan een schip optuigen ? : »

Het silhouet moest duidelijk aangeduid worden door middel van het dragen van een corset. Nochtans droeg men een ongelooflijke hoeveelheid lingerie: op de naakte huid trok men een hemd aan, daarna een corset, waarvan het model veranderde volgens de dagelijkse activiteiten, daarop een corsetlijfje, kousenophouders, kousenbanden, kousen in fil d'Ecosse voor overdag, in zijde voor 's avonds, een broek versierd met kant, een korte onderrok ('s winters in wol, 's zomers in katoen), nog een onderrok met opgenaaide stroken in taffetas (men gebruikte soms wel 16m stof) die vooral moest ruisen tijdens het

stappen en vooral hoorbaar moest zijn.

Tenslotte ... trok men zijn klee aan !!!

De Belle-Epoque is de gouden tijd voor de lingerie

Ceremonie-onderrok in batist met kanten stroken ; zijden kousen met tulen inlegsels voorzien van vergulde parels ; charme-corset achteraan geregen in satijn gebrodeerd met rozen (coll. ;JP Rigault), koffertje met kristallen flacons voor vlugzouten ...om weer bij te komen nadat de dames door het te strak aanspannen van hun corset bewusteloos vielen.

De dames van de Belle-Epoque, zijn gek op hun lingerie, het is de gouden tijd voor de ruisende lingerie !

Tussen 1909 en 1914, verlaat de echtgenote de strengheid van witte katoenen en linnen lingerie, die hen respect opbracht, om de mode van de lichtekooien te volgen. Liane de Pougy is de ster waarvan de pers de minste gebaren volgt en de elegantie van haar kledij beschrijft.

De vrouw wil het domein van de verleiding niet overlaten aan de lichtekooien

Ze neemt de zijde aan en de kleuren (niet te fel) ; zwart blijft gereserveerd voor de lichtekooien.

Demi-mondaine parée

Voorproefje van de tentoonstelling

Geschiedenis van het corset en de onderkledij :

Coll.JP Rigaut - © Christian MATHIEU

1880 triomf van het corset

Op het einde van de 19de eeuw, na 3 eeuwen van dictatuur, is het corset op zijn hoogtepunt : hij imkemt meer dan ooit de taille van de vrouwen, die soms niet meer kunnen bukken...

"Zonder tegenspraak tiraniseert het corset de vrouwen, maar de natuur verliest nooit haar schoonheid" schreef Auguste Rodin

De heren uit de Belle-Epoque periode aanbadden de dames met een « zandlopersfiguur », gekneld in een corset van wilde roos-satijn, verteld Béatrice Fontanel in haar boek « Corsets et Soutien-gorge »

In 1870 dacht men dat het dragen van het corset nuttig was voor de gezondheid, want het hield de ingewanden in hun hollen, op die manier behield men een platte buik.

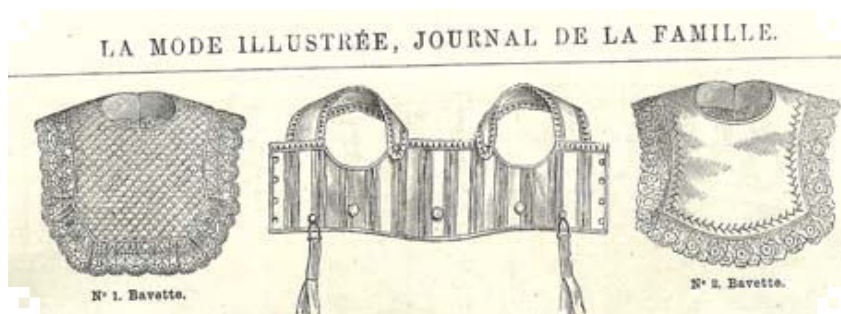
Zelfs de dokters raadden corsetten aan voor kleine meisjes om ze te helpen zich mooi rechtop te houden, want hun skelet

en spieren waren te zwak.

Het merk « Juvénil » gaf als publiciteit aan « voordelig voor het ontwikkelen van een mooie houding, het jonge meisje voelt zich gesteund en sterker, of nog beter : "verlicht en veel luchtiger".

Schijnbaar ongerijmd met bovengenoemde, was het niet ongewoon om in de pers te lezen over jonge meisjes met ingesnoerde wespentaille, die overleden tengevolge van een door de ribben doorboorde lever. Verplaatsing van organen en misgeboorten waren veel voorkomende zaken! Men moest wachten tot 1910 en het stichten van "de Liga van de moeders tegen de verminking van de leest door het corset" om te stoppen met gunstig te denken over het corset.

Midden : corset voor zuigelingen (La mode illustrée van 1883)

Coll.JP Rigaut - © Christian MATHIEU

Op het einde van de 19de eeuw, verleiderlijker dan ooit, het dragen van een corset breidt zich uit naargelang de gelegenheid : geraffineerd balcorset in wit satijn, ochtendcorset met weinig baleinen, nachtcorsset zonder baleinen, corset voor zoogster met binnenzakjes met kleppen, corsetten voor het zingen, het dansen... in grijs gepareld hertenleder, soepeler en frisser voor de zomer, corsetten in hortensia-zijden lintjes...

Vanaf 1910, heeft het droomsihoulet met « S », zo elegant en « parisienne » niet meer de unanimité.

Bijgenaamd « L'appareil Maudit » (het vervloekte toestel) door Paul Poiret, deze maakt van het verdwijnen van het corset zijn stokpaardje. Hij schrijft in zijn memoires: de laatste van deze vervloekte toestellen heet le Gaches-Sarraute. « Ik heb altijd vrouwen gekend die last hadden om hun lichaam te verbergen. Het corset verdeelde dat in twee duidelijke delen: de buste en het achterste, op die manier verdeeld, gaven ze de indruk een aanhangwagen te trekken. »

Het is door Paul Poiret en mode-ontwerpster Madeleine Vionnet, en de invloed van de "oosterse costuums" getekend door Léon Bakst, ontdekt via Les Ballets russes van Serge Diaghilev in Paris, dat het corset aan zijn zwanenzang begint. De beroemde Amerikaanse danseres, Isadora Duncan op blote voeten en gekleed in een eenvoudige tuniek, brengt de « griekse tijd » in de mode en bevrijdt het lichaam van alle knellingen. Lagen van onderrokken en corsetten verdwijnen zachtjes in de kasten.

De oorlog 14-18 verplicht de vrouwen de plaats in te nemen van de mannen op de velden en in de fabrieken.

Een nieuwe, meer adequate klederdracht wordt onvermijdelijk: vrouwen in de munitiefabrieken werken 13 uur per dag, zondag inbegrepen, om de soldaten aan het front van munitie te voorzien.

De functionele dagkledij wordt 's avonds door een meer gedurfd kledij vervangen om voor ontspanning te zorgen in het leven, bedreigd ... maar bruisend !

Zo emancipeert de vrouw 1917. In Engeland verschijnen de eerste politievrouwen, in Frankrijk de eerste trambestuursters met petten overalls, de Amerikaanse verpleegsters aan het front hebben korte haren, gepermanent en ... ze roken !

Om de bewapening te helpen dragen ze geen metalen baleinen in hun corset en ze verzamelen op die manier 28.000 ton metaal, genoeg om twee slagschepen te maken.

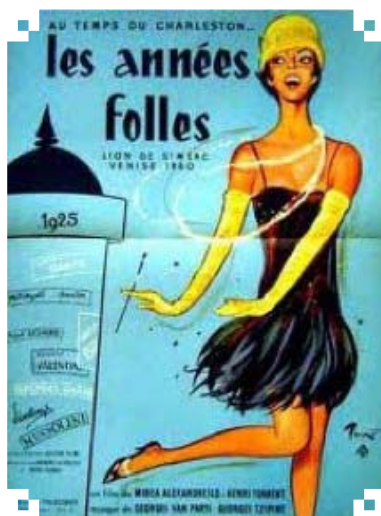

De bevrijding 1918

Na het nemen van alle verantwoordelijkheden en het proeven van de onafhankelijkheid, worden de vrouwen verzocht terug te keren naar de haard ... om kinderen te maken ! De demografische crisis schept verplichtingen ! Maar deze triestige periode heeft hen de smaak voor een bepaalde vrijheid gegeven en ze zullen die niet meer loslaten.

De vrouwen laten hun haren knippen, roken, dragen lange broeken, ... en nemen een jongenachtige look aan. De mode is aan de smalle heupen, de kleine borsten..

Om dit te bereiken, dragen ze borstverkleinende brassières. Zijden weefsels draagt men in wit, zwart, rose of crèmekleurig.

De gekke jaren (1920) : la ligne Tube

Er heerst volop euforie: bars dancings laten deze nieuwe vrouwen dansen op het ritme van de eerste jazzorkesten. De charlestonkleedjes, kort en gedecolteerd laten benen, rug en schouders bloot... en voor de eerste keer wordt ontharing toegestaan !

De modelvrouw van die tijd is Greta Garbo met haar vlakke silhouet, haar lenige lichaam perfect onthaard, haar mannelijke haardracht, haar zware stem. In de twintiger jaren verandert de levenswijze van de vrouw: ze doet aan sport, ze tennist, fietst, rijdt per auto. Ze reizen ook.

Ze willen dus een lingerie die beweging toelaat !

Vervolg....op de tentoonstelling « Licht geruis en kant »

Op het Kasteel van Lourvignies

« Flonderd jaar Lingerie » - kort overzicht

1880-1900

Heerschappij van het corset met armatuur van rechte baleinen, stroken van palmhout en staal, die de leest omklemmen om een wespentaille te bekomen.

Komt voor in allerlei vormen, voor allerlei gelegenheden, huwelijk, bal, ochtend, paardrijden, ...

1889 : Herminie Cadoll vraagt brevet voor de 1ste beha (zoals 2 theezeeffjes in riet !) Geen succes ! Men moet wachten tot 1923 om het woord in een woordenboek te vinden.

1914-18 : Eerste wereldoorlog

De vrouwen nemen de plaats in van de mannen op de velden en in de fabrieken. Ze bevrijden zich van hun corset, die hun bewegingen belemmert. Ze hebben geen diensboden meer om hun te kleden.

Ze doen aan sport: tennis en fietsen vereisen andere kledij. De lange gespleten onderbroek wordt vervangen door een gesloten, kortere onderbroek.

Ze verslijten hun lingerie tot op de draad.

1920 : De gekke jaren

De vrouw emancipeert, vermannelijkt, knipt de haren kort, maakt haar bust platter en draagt de lange broek: ze wordt de "Garçonne"

Verkleint de borsten met behulp van een brassière

Ontwikkeling van gecoördonneerd ondergoed. Beha en onderbroek in kunstzijde. Meer kleuren.

Einde van de jaren 1930

Mae West trotseert de code Hays van de Amerikaanse cinema, die te langdurige kussen censureert en de décolletés van de sterren tot op de mm meet !

De buste wordt wapen n°1 in de verleiding.

De uitvinding van latex, gemengd met andere materialen, veroorlooft elastische en rekbare lingerie !!

De gaine vervangt het corset.

1938 : Dupont de Nemours ontdekt Nylon : sterk, licht, blinkend, droogt snel...en hoeft niet gestreken te worden !

Eerst wordt het gebruikt voor lingerie, later wordt het gemilitariseerd en maakt men er ook tenten, touwen en valscheren van.

1940-1945

Beperkingen verplichten de vrouwen tot aanpassing aan de harde omstandigheden van de tweede wereldoorlog : gehaakte onderkledij, valse kousen : gekleurde benen met chicorei.

1943 : Howard Hugues lanceert de beha met versterkte armatuur die de borsten op een punt laat eindigen : de obus-beha !

De bevrijding brengt de eerste nylonkousen in ons land (gemaakt door Du Pont de Nemours (1942)), maar ook de chewing-gum !

1947 :Nylon doet zijn herintrede:Marcel Rochas introduceert de gûpière voor zijn favoriete actrice Mae West

1950 : de New Look stijl van Christian Dior verheerlijkt de luxe en de vrouw

1939/1945 : Succès van de pin-up

girl met haar hoge ronde borsten en fijne taille :

Marylin Monroe, Sophia Loren, Jane Mansfield laten de mannen fantaseren.

Coll. JP Rigaut (corset Caudry)

Coll. JP Rigaut

Coll. JP Rigaut
© Christian MATHIEU

Het is de terugkeer van de soldaten naar de weldadige moederlijke borst, aldus de psychoanalisten.

Om de zware borsten te ondersteunen, gebruikt men de beha met circulaire versiering : «obus-beha»

1956 : LeJaby vindt de beha pigeonnant uit.

1960 De golden-sixties

De consumptiemaatschappij : de inkomens van de gezinnen zijn verdrievoudigd sinds 1945. Er verschijnt een nieuwe klant met geld in de zakken : de adolescenten: nieuw doelwit voor de lingeriefabrikanten.

1962 : De firma « Dimanche » lanceert de eerste kousen zonder naad. In 1965 , verkort de firma haar naam : DIM

De mini-rok van Mary Quant maakt furore en verwijst de porte-jarretelle naar de kast : de collants zijn alomtegenwoordig !

De pil doet haar intrede, dit verandert het silhouet van de vrouw : de borstmaat vergroot van een gemiddelde maat 85 in 1970 tot 90-95 in 1997 !

Mei 68 , de vrouwen verbranden hun beha's ,de borsten punten onder de indische tuniekjes.

De mode is voor magere vrouwen met lange benen, en kleine borsten en de sociologen stellen vast dat hoe beter de maatschappij erop vooruitgaat, genoeg te eten krijgt, hoe meer men de magere vrouwen bewondert ; bvb. Jane Birkin en de mannequin Twiggy.

Playtex brengt Cœur Croisé op de markt, 1ste beha met armaturen die niet van metaal zijn.

1970

De lingerie volgt de trend van mei 68 : natuurlijk, doorschijnend, licht – uitgevoerd in tule, sluierstof, weinig het lichaam omsluitend.

Deze mode van bevrijde borsten veroorzaakt het faillissement van ettelijke Franse lingerie-firma's. Einde 1960 bestonden er 200, einde 1990 nog 15 !

DIM maakt collants in alle kleuren.

1974 :De film « Emmanuelle » met Sylvia Christel, in haar sexy ondergoed , brengt de fijne en verleidelijke lingerie opnieuw op de voorgrond.

1977 : AUBADE ttont openlijk zijn doelstelling : mannen verleiden.

1978 : creatie van de caraco, zacht, licht en sensueel.

1980

Tijdperk van Lycra gemaakt door du Pont de Nemours , verbonden met alle natuurlijke vezels laat het toe dat stoffen tot 5 keer langer uitgerekt worden en daarna hun oorspronkelijke vorm hernemen : alse en tweede huid !

Terugkeer van de meer gespierde vrouwen met flinke borsten, fijne taille en brede schouders. Dankzij aerobic , werkt de vrouw aan haar lichaam.

Parure de lingerie de Chantal Thomass

1984, Béatrice Fontanel schrijft in haar boek Corset et Soutien-gorge dat Chantal Thomass de hoogpriesteres is die de lof zingt van borsten inkanten beha's. De verleidster gehuld in haar guêpière wordt in eer hersteld.

1986 DIM vindt een oplossing voor de weinig praktische jarretel-ophouders : de DIM-UP, met brede kanten boorden, zeer sexy.

Twee strekkingen bij de vrouw : wild of cocoon in zachte en comfortabele lingerie, verleidelijke « femme fatale » in zwarte kanten lingerie.

Grote bijval voor lingerie : meer en meer vrouwen dragen fijne lingerie, enorme keuze in stoffen, kleur, motieven.

In 1974, verschijnt de film Emmanuelle, met de hyper-sexy onderkledij van de actrice Sylvia Christel. Dit veroorzaakt de terugkeer van meer verleidelijke lingerie na de periode van geen lingerie en functionele beha's van mei 68.

Guêpière blanche comme celle de Brigitte Bardot dans ' Et Dieu créa la femme ' de Roger Vadim

Coll.JP Rigaut - © Christian MATHIEU

Photo G.Morleghem

Guêpière bustier en guipure à balconnets, guêpière en tulle brodé, caraco en dentelle et porte-jarretelles en tulle brodé (1975-1980)

Tijdens de Belle-Epoque zorgden het corset en de lingerie ervoor dat de lichaamsvormen verleidelijk waren voor de man.

Sedert 1980, dankzij de sport, de fitness, werd de vrouw zich bewust van haar lijn en vormt haar lichaam voor eigen plezier en laat het zich ontsluieren doorheen de lingerie.

Bibliografie

BERTHERAT Marie, de HALLEUX Martin, GIRARD Véronique, 100 ans de lingerie, Editions Atlas, 1996

FONTANEL Béatrice, Corsets et soutien-gorge, l'épopée du sein de l'Antiquité à nos jours, Editions de la Martinière, 1997

ORMEN Catherine, Lingerie française, XIX-XXI siècle, Plon, 2012

ST-LAURENT Cecil, L'histoire imprévue des dessous féminins, solar, 1966